

2. Соціально–економічний розвиток України на початку XXI століття: Зб. доп. 76–ї наук. конф. студ. КНЕУ. 22–23 квіт. 2007р. /Відп. за вип.: М. І. Мирун, О. А. Петухова. –К.: КНЕУ, 2009. – 390 с.

3. Павлова В. А. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка стратегія забезпечення: монографія/А. Павлова. – Д.: Вид–во ДУЕП, 2006. – 276 с.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

*к.е.н., доцент О.І. Продіус
М.В. Гінчук, Г.О. Джурицька
Одеський національний політехнічний університет*

Збільшена у світі конкуренція привела до посилення вимог, що пред'являються споживачами до якості продукції. Вимоги споживача включають в технічні умови. Проте самі по собі технічні умови не можуть бути гарантією якості, якщо в організаційній системі, що включає постачання продукції і її обслуговування, є які–небудь невідповідності. Тому були розроблені стандарти на системи якості та керівні вказівки, що доповнюють відповідні вимоги до продукції, наведені в технічних умовах.

Глобальні зміни та проекти, які впроваджуються в Україні потребують стимулювати розвиток управління проектами. Для реалізації проекту необхідною умовою є застосування міжнародних та національних стандартів управління проектами, які вирішать проблеми пов'язані з переходом до проектно–орієнтованої форми управління організацією.

Ціль дослідження – розглянути міжнародні та національні стандарти управління проектами, а також охарактеризувати їх застосування в Україні.

Управління проектом – це методологія організації, планування, керівництва, координації трудових, фінансових та матеріально–технічних ресурсів протягом проектного циклу, спрямована на ефективне досягнення його цілей шляхом застосування сучасних методів, техніки та технології управління для досягнення певних результатів щодо складу та обсягу робіт, вартості, часу, якості та задоволення учасників проекту (1).

Відповідно до Закону України «Про стандартизацію» від 17 травня 2001 року, стандарти і норми – документи, встановлюють загальні принципи, правила, характеристики і вимоги до різних видів діяльності або їх результатів при здійсненні проекту [2].

На практиці доведено, що кожен професіонал застосовує різні методи управління проектами, які відповідають концепції проекту. Сучасні підходи до стандартизації у області управління проектами засновані на наступних принципах: для міжнародних і національних стандартів з управління проектами в якості об'єктів вибираються, як правило, глосарії, процеси і методи; для тих областей управління проектами, опис яких у вигляді об'єктів стандартизації не доцільно або неможливо, використовуються професійні кваліфікаційні стандарти (вимоги до діяльності фахівців з управління проектами (Project Management Professional) і менеджерів проектів (Project Manager).

Існує ряд міжнародних та національних стандартів управління проектами. Найпоширенішим як в Україні так і за кордоном являється стандарт управління проектом РНВоК (AGuidetotheProjectManagementBodyofKnowledge) – Звід знань з управління проектами (PMBOK 1996).

Основні міжнародні стандарти з менеджменту якості в проектах являється стандарт ISO10006 (Керівництво з якості управління проектами). Цей збірник стандартів направлений на забезпечення якості проекту на рівні процесу та продукції. Крім стандарту ISO 10006:1997, в області управління проектами застосовуються наступні міжнародні стандарти з менеджменту якості: ISO 10007:1995, ISO 9000:2000, ISO 9004:2000, ISO 15188:2001, ISO 15188:2000, ISO/AIB 22799, ISO/MEK TP 16326:1999.

Широке поширення мають такі стандарти як: NASA Project Management (США); DIN 69901 (Німеччина); V–Modell (Німеччина); VZPM (Швейцарія); AFITEP (Франція); Hermes method (Швейцарія); ANCSPPM (Австралія); CAN/CSA–ISO 10006–98 (Канада); P2M (Японія); C–PMBOK (Китай); South African NQF4 (ПАР); CEPМ (Індія); PROMAT (Південна Корея) [3].

Зведення знань, які підтримуються і розвиваються міжнародними та/або національними професійними асоціаціями. В даний час професійні асоціації більш ніж 20 країн мають офіційні національні BodyofKnowledgeon Project Management (PM BoK) і національні системи сертифікації.

В області управління проектами міжнародним нормативним документом, що визначає систему міжнародних вимог до компетентності фахівців у країнах, які є ІСВ ІРМА. ІСВ ІРМА CompetenceBaseline (ІРМА) InternationalCompetenceBaseline, Version 3.0 увібрали в себе і уніфікували кращі положення наступних національних асоціацій по управлінню проектами: АРМ (Великобританія); VZPM (Швейцарія); GPM (Німеччина); АFІТЕР (Франція).

ІСВ містить 42 елемента, що визначають знання і досвід в управлінні проектами (28 основних і 14 додаткових), а так само 8 аспектів, що стосуються особистих якостей кандидата і 10 аспектів, визначають загальне враження про сертифікованого фахівця [4].

Таким чином, ІСВ є основа для розробки і використання в якості національної системи вимог і стандартів національних зводиться знань (NationalCompetence Базовий, НКТ). Серед них можна виділити:

PMCDF (США) – Основи розвитку компетенції менеджера проекту. Стандарт розроблений Інститутом управління проектами – РМІ (США) в якості керівництва для фахівців і організацій з управління професійним розвитком менеджерів проектів безвідносно змісту, типу, масштабу і складності проекту.

НТК (Російська Федерація). Національні вимоги до Компетентності фахівців з Управління проектами є основним нормативним документом Національної програмисертифікації Російської Федерації. НТК розроблена група сертифіковані фахівціРосійської Асоціації Управління Проектами – «СОВНЕТ».

NCB UA (NationalCompetenceBaseline, Version 3.0) (Україна). Основи професійні знання і система оцінки компетентності проектних менеджерів. Документ регламентує порядок проведення та вимоги до сертифікації фахівців з управління проектами в Україні. Так, міжнародна ІРМА сертифікація в Україні проводиться асесорами Української асоціації управління проектами «Укрнет» і має один рівень компетентності, а іспит проводиться протягом декількох годин одного день. З 2000 року сертифікованих випробувань проводиться без особистої присутності кандидата, за допомогою «дистанційній» складання іспитів через інтернет. Для допуску до іспиту необхідно задовольняти такі попередні критерії: вищі освіти, не менше як 4500 годин досвіду роботи в проектах і 35 годин сертифікованого навчання проектному менеджменту.

В національному стандарті з управління проектами в Україні оптимально було б зібрати найкращий зарубіжний досвід та додати до нього вітчизняну специфіку – коли все раптом і терміново, а ресурсів і часу вже немає. Тобто, є потреба в розробці стандарту управління не реактивного, а проактивного прогнозованого активного управління ні поточною діяльністю менеджерів і спеціалістів, а їх діяльністю в майбутньому. Дотримання стандарту і наявність сертифікованих фахівців дозволяє істотно знизити ризики проектів, а саме скоротити вартість і тривалість проекту для отримання бажаного результату, а також свідчить про професіоналізм менеджерів проекту і високий рівень їхньої компетенції.

Література:

1. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник / Т. Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 181 с.
2. Закон України «Про стандартизацію» від 17 травня 2001 року N2408–III : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.base.spinform.ru/show_doc.fwx?Regnom=15111
3. Национальные стандарты управления проектами: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ru.wikipedia.org/wiki/Управление_проектами#
4. Стандарты управления проектами: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://info.pmclub.org/standarty>
5. Українська асоціація управління проектами. Сертифікація: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ipma.kiev.ua/>